

**Становище
от проф. Тони Веков, дмн,**

член на Научно жури по процедура за защита на дисертационен труд „Оценка на неинсулиновите здравни технологии за лечение на захарен диабет тип 2“ за придобиване на ОНС „Доктор“ с кандидат д-р Дима Крумова Цанова, докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Общественоздравни науки“, Факултет Обществено Здраве на МУ-Плевен

На основание Заповед № 191/30.01.2018 г. на Ректора на МУ – Плевен съм избран за член на Научното жури по посочената процедура и на първото неприсъствено заседание съм определен да изготвя становище.

Кратко сведение за кандидата

Дима Цанова завършила ВМИ – Плевен със специалност медицина през 1996 г. Последващата ѝ квалификация включва още две специалности – „Социална медицина и здравен мениджмънт“ през 2003 г. и „Комунална хигиена“ през 2014 г. Последователно работи като лекар педиатър в Общинска болница – Никопол (1998 г.) и началник отдел в РЗИ-Плевен (1999 г.-2014 г.).

През 2015 г. кандидата започва работа като асистент в катедра „Общественоздравни науки“ при ФОЗ на МУ-Плевен. Взема активно участие в преподаването на български и английски език по дисциплините „Социална медицина“ и „Социално и здравно законодателство“.

Актуалност на дисертацията

Новите тенденции в национален и световен мащаб за ефективно използване на ограничните здравни ресурси, особено в сферата на социалнозначимите заболявания, създават условия за бързото развитие на научните подходи в оценките на здравните технологии – тема, изключително актуална, както на здравно-политическо, така и на макроикономическо ниво.

През последните години у нас също нараства научният интерес към проблемите и приложението на оценките на здравните технологии

и особено на тези, предназначени за лечение на хронични заболявания, каквото е захарния диабет тип 2.

В този смисъл считам за особено актуален проблема за оценяване на неинсулиновите здравни технологии за лечение на захарен диабет тип 2 – заболяване със значителна социална и финансова тежест за обществото.

Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд съдържа 170 стандартни страници, включващи 16 фигури, 40 таблици и 3 приложения. Библиографският списък включва 224 заглавия, от които 56 на кирилица и 168 на латиница. 90% от цитираните литературни източници са публикувани през последното десетилетие.

Оценка на структурните части на дисертационния труд

- Литературен обзор.**

Съдържа 42 страници и обстойно и логично анализира социалната значимост на заболяването захарен диабет тип 2 и значението на оценките на здравните технологии, като съвременен подход за ефективно управление на разходите. Структурирането на литературния обзор показва способността на докторанта да анализира и обобщава научна информация, логично да формулира изводи, които обосновано да обвързва с целта на представения дисертационен труд.

- Цел и методи на изследването.**

Целта на дисертационния труд е ясна и точно формулирана, фокусирана е върху анализ на методите за оценка на неинсулиновите здравни технологии за лечение на диабет тип 2 и предложение за фармакотерапевтични препоръки за лечение на заболяването.

Поставени са пет научни задачи, които логично и последователно реализират целта.

Използваните методи са подробно представени и методологично подходящи за реализиране на поставените задачи и постигане на формулираната цел на изследването.

- **Резултати.**

Резултатите са представени ясно и добре структурирано за всяка фаза на проучването, придружени са с добре оформени таблици и графични изображения. Извършен е задълбочен анализ на резултатите от оценки на неинсулинови здравни технологии, оценени са сравнителната терапевтична ефикасност и разходна ефективност на лекарствените продукти и са формулирани логични заключения и изводи, подходящи за създаване на фармакотерапевтични препоръки с потенциал за подобряване на дългосрочния контрол на заболяването и повишаване на ефективността при управлението на разходите за лекарствени терапии.

Анализирани са и някои етични аспекти, важни за оценяването на здравните технологии, включващи справедливост и достъпност до лекарствени терапии, автономност на лекаря при вземане на клинични решения, взаимоотношения лекар-пациент и др.

- **Изводи и приноси.**

Изводите на дисертационния труд са логично обобщение на проведеното проучване и отразяват най-важните резултати. Те представляват рационална основа за направените препоръки към Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти и Национална здравоосигурителна каса за предприемане на ефективни мерки за подобряване на лекарствената и реимбурсна политика с цел облекчаване на достъпа до реално разходно ефективни лекарствени терапии, водещ до подобряване на общественото здраве и ефективното управление на публичните здравни средства.

Приносите на дисертационния труд са изключително важни за разработването на конкретни фармакотерапевтични препоръки, приложението на които би постигнало обществените и здравнополитически цели за подобряване на ефикасността и разходната ефективност на българското здравеопазване.

Във връзка с дисертационния труд са направени 4 публикации и научни съобщения на национални и международни научни форуми.

- **Автореферат.**

Отразява добре съдържанието на дисертацията и представя най-съществените резултати, изводи и препоръки от проучването.

- **Заключение.**

Дисертационният труд на д-р Дима Крумова Цанова представлява задълбочено комплексно научно проучване на актуален проблем на общественото здраве и здравната политика в България. Докторанта прилага новаторски подходи и методи в изследователската практика, компетентно анализира и обсъжда резултатите, синтезира богатата информация в пет съществени извода и прави препоръки за подобряване на рационалното предписване и употреба на лекарствените продукти за лечение на захарен диабет тип 2.

Дисертационният труд съдържа научни , научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на МУ-Плевен.

Изложеното заключение предоставя достатъчно основания и увереност да изразя своето положително становище и да препоръчам на уважаемото Научно жури да присъди на д-р Дима Крумова Цанова образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“.

23.03.2018 г.

гр. Плевен

проф. Тони Веков, д.м.н.